

Dr. Stephanie von Stepski Doliva, *Studien zur Syntax des byzantinischen Historikers Georgios Phrantzes*, München, 1935. S. 233.

Ὑπὸ τὸν ὡς ἄνω τίτλον ἡ δεσποινὶς Στεφανία φὸν Stepski ἐξέδωκε τελευταίως σύγγραμμα διεξοδικὸν ἀπαρτιζόμενον ἐκ σελίδων διακοσίων τριάκοντα καὶ τριῶν 16^{ου}, ἐν ᾧ πραγματεύεται περὶ τῆς ἐν τῷ μεγάλῳ Χρονικῷ τοῦ Φραντζῆ¹ συντάξεως.

Ὡς γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου Φραντζῆ φέρονται δύο χρονογραφίαι· μία μεγάλη καὶ μία μικρά. Προφανῶς ἡ μεγάλη χρονογραφία εἶναι διασκευὴ σχεδὸν ριζικὴ τῆς μικρᾶς, γενομένη ἀπὸ μέρους ἐτέρας χειρός. Ἄλλ' ἡ δεσποινὶς φὸν Stepski τοποθετεῖται ἀπέναντι τοῦ ζητήματος τούτου (σελ. 7) οὕτω πως, ὥστε πᾶσα δυσχέρεια ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης παρακάμπτεται δεξιῶς καὶ ἐπιτυχῶς. Λαμβάνουσα δηλαδὴ τὸ ὅλον ζήτημα ὑπ' ὄψιν θεωρεῖ ὀρθῶς τὸ κείμενον τῆς μεγάλης χρονογραφίας ὡς ἀξιόλογον μνημεῖον γλωσσικὸν τῆς ἐποχῆς, ἀνεξαρτήτως ἂν πρέπη νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν δεῖνα ἢ τὸν δεῖνα συγγραφέα.

Μετὰ μακρὰν εἰσαγωγὴν, ἐν ἣ ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἔρευναν τῶν πηγῶν, ἐξ ὧν ἠρύσθη ὁ συγγραφεὺς τὸ ὕλικόν τῆς χρονογραφίας του, ἡ δεσποινὶς φὸν Stepski εἰσέρχεται εἰς τὰ καθέκαστα κατανέμουσα τὰ παρατηρήσεις της εἰς δέκα καὶ τρία κεφάλαια, ἐν οἷς ἀσχολεῖται κατὰ σειρὰν περὶ τῆς συμφωνίας τοῦ ὑποκειμένου μετὰ τοῦ ρήματος, περὶ τοῦ ἄρθρου, τῆς ἀντωνυμίας καὶ τῶν πτώσεων, περὶ τῶν προθέσεων καὶ τῶν ἐπιρρημάτων, περὶ τῆς ἀπαρεμφάτου, τῆς μετοχῆς καὶ τῶν ἀρνήσεων.

Ἀκολουθοῦσι δύο παραρτήματα, ἐν οἷς ἐξετάζονται διάφοροι γραμματικοὶ τύποι ὡς καὶ ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου. Ἐν τέλει δὲ ἡ συγγραφεὺς παραθέτει δύο πίνακας, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἀφορᾷ εἰς τὰς διαφόρους γραφὰς τῶν ἐκδόσεων καὶ τοῦ κώδικος τοῦ Τουρίνου, ὁ δὲ δεύτερος περιέχει ἀλφαριθμητικῶς ἅπαντα τὰ ρήματα, ὧν γίνεται χρῆσις ἐν τοῖς διαφόροις παραδείγμασιν.

Ἡ δὲ von Stepski ἐπετέλεσεν ἄθλον ὄντως ἡράκλειον, τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον ἐξέλεξε πρὸς μελέτην καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως παρεδόθη κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν εἰς κακὴν κατάστασιν καὶ παρὰ τῶν ἀντιγραφῶν παρεμορφώθη τερατωδῶς, παρουσιάζον οὕτω πεδίον πληρὲς δυσχερειῶν, ἐν αἷς, ὁ ἐπιχειρῶν νὰ τὸ διατρέξῃ, κινδυνεύει νὰ ἐμπλακῇ ἀνὰ πᾶν βῆμα, ὅσῃν δῆποτε προσοχὴν καὶ ἂν καταβάλλῃ, ὅπως τὰς ἀποφύγῃ. Περιπτώσεις δὲ ὡς ἐκεῖνη, ἣν συναντῶμεν ἐν σελ. 92 τοῦ ἔργου

¹ Τὴν μεγάλην Χρονογραφίαν τοῦ Φραντζῆ ἐξέδωκε νῦν ἡ Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana. Τὴν νέαν ταύτην κριτικὴν ἔκδοσιν τοῦ Φραντζῆ ἐφιλοπύνησεν ὁ καθηγητὴς κ. Ἰωάν. Παπαδόπουλος ἐπὶ τῇ βάσει εἴκοσι καὶ ἐνὸς χειρογράφων.

της, εἰσὶν ὁμολογουμένως σπάνιαι. Ἐκεῖ τὸ χωρίον εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ συγγραφεύς, ὅπως ἐξαγάγη συμπεράσματα περὶ τῆς συντάξεως τῆς προθέσεως εἰς, τυγχάνει προφανῶς ἐσφαλμένον. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρίον ἔχει πλήρως ὡς ἑξῆς: «ἐν ᾗ σχεδὸν ἡμέρα καὶ ὥρα διέβη πρὸς τὸν ἀμηνᾶν ἡ θυγάτηρ αὐτῆς εἰς ἀμήρισσαν»· δέον δὲ νὰ γραφῇ «ἡ ἀμήρισσα» ἀντὶ τοῦ «εἰς ἀμήρισσαν». Πρόκειται περὶ τῆς περιφήμου κυρὰ-Μάρως, χήρας Μουράτ τοῦ Β', ἣτις ἦτο ἤδη ἀμήρισσα.

Ἐν γένει ἡ δεσποινὶς von Stepski ἐπεξεργάσθη τὸ θέμα της μετ' ἀφοσιώσεως οὗ τῆς τυχούσης, καὶ φιλοπονίας θαυμαστῆς, παρασχούσα οὕτω ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς τὴν μελέτην τῆς συντάξεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ ἐμβριθὴς ἐργασία της τιμᾷ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ φροντιστήριον τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ κ. Fr. Dölger.

ΣΠΥΡ. ΣΥΓΚΟΛΛΙΤΗΣ

Καθηγητῆς ἐν Θ/νίκῃ

Γενναδίου Μ. Ἀραμπατζόγλου, μητροπολίτου Ἡλιονπόλεως καὶ Θείρων, Φωτιεῖος βιβλιοθήκη, ἥτοι ἐπίσημα καὶ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα καὶ ἄλλα μνημεῖα σχετικὰ πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετὰ γενικῶν καὶ εἰδικῶν προλεγόμενων. Μέρος δεύτερον* (Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1935 σ. 272 + α' - ιδ').

Τὴν ἔκδοσιν τοῦ πρώτου μέρους τῆς Φωτιείου βιβλιοθήκης, τὴν γενομένην τῷ 1933, ἐπηκολούθησεν ἡ ἔκδοσις τοῦ δευτέρου τούτου μέρους, τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ τέλος τῆς βιβλιοθήκης ταύτης. Ὁ συγγραφεύς, ὡς εἶχεν ὑποδιαίρει τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἔργου αὐτοῦ εἰς τέσσαρα κεφάλαια (Α' - Δ'), ὑποδιαίρει καὶ τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος εἰς τέσσαρα κεφάλαια (Ε' - Η'), ὧν προτάσσει «Γενικὰ προλεγόμενα» (σ. ε' - ιδ') καὶ «Δεύτερον παράρτημα τοῦ κεφ. Α'» (σ. 1 - 13)¹ καὶ ἐπιτάσσει «Ἀλφαριθμητικὸν πῖνακα τῶν κυριωτέρων ὀνομάτων καὶ πραγμάτων, τῶν ἀναφερομένων εἰς ἀμφοτέρους τοὺς τόμους τῆς Φωτιείου βιβλιοθήκης» (σ. 254 - 270).

Τὰ κείμενα τῶν τεσσάρων τούτων κεφαλαίων δημοσιεύονται κατὰ συνῆξιαν καὶ δὴ τοῦ Ε' κεφαλαίου ἀπὸ σελίδος 115 - 167, τοῦ Σ' κεφαλαίου

¹ Πραγματεύεται περὶ ἔγγραφου, μαζμπατᾶ, τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μητροπολιτῶν ὑποβληθέντος εἰς τὸν Σουλτᾶνον Σουλεϊμὸν τὸν Β' (1686 - 1691) ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Ἱ. Χότζη παραθέντος καὶ φωτοτυπίας αὐτοῦ. Τὸ κείμενον τοῦ τουρκικοῦ τούτου ἔγγραφου διὰ λατινικῶν χαρακτήρων μετὰ μεταφράσεως εἰς τὴν ἑλληνικὴν παραθέτει ἐν σελίδι 113 ἐ. τοῦ παρόντος τόμου.